

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamentele se fac numai plătinându-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumeră și la poște și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsicani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 ercari v. n. sau 15 bani rom.

Barbaria la culme!

Am înregistrat în nrul trecut înforțările lucrului întemplet la Dobrișin cu nenorocii copii slovaci, condamnați la maghiarizare pe pusele Ungariei. Toate aceste ni-s'ar părē de necredut, dacă nu le-am afla istorisite și confirmate de foile maghiare, chiar și de cele guvernamentale, care sigur mai curēnd ar înfrumșea lucrurile decât sē le exagerare în rēu.

Așadar' droaie de copii sūnt luați dela părinții lor săraci și nepriecători cu fel de fel de momeli și promisiuni ademenitoare, sūnt duși în depărtări mari și dați pe mână unor oameni străini, care îi tractează rēu, îi îmbracă rēu, îi hrănesc rēu și îi pun sē șevir-șească munci grele și de jos. Ear' aceasta pentru-că unor șoviniști turbați, care fac prin kultur-egylet-uri planuri nebune de maghiarizare, și totodată ei sūnt atotputernici șișpani, viceșpani și solgăbirēi, așa le place sē facă, în interesul răspândirii maghiarismului!

Câte-odată careva din bietele victime isbutesce sē scape cu fuga, și dacă nimeresc calea, se reîntoarce pe jos acasă, depărtare de sute de kilometri, desculț, flămēnd și pe urmă îi lasă în scirea Domnului, preferind a-și lua tălpășița cu banii de transport și de cheltueală, căci și cu aceste nenorocite suflete se face gheșeft, unde numai se poate.

Altă-dată copiii ridicăți de acasă în vederea acestui modern ienicerism sūnt dați pe mână unor oameni ticăloși, care îi poartă flămēndi și pe urmă îi lasă în scirea Domnului, preferind a-și lua tălpășița cu banii de transport și de cheltueală, căci și cu aceste nenorocite suflete se face gheșeft, unde numai se poate.

Astfel au fost găsiți și copiii dela Dobrișin, despre care am vorbit în numărul trecut, parășiți în gară, neputēndu-se înțelege cu nimenea, și rupți de foame, căci cine scie dacă nemernicul comandant al transportului de sclavi li-a mai dat ceva sē guste de când au plecat de acasă!

Ni-se revoltă pana, când recapitulăm aceste grozave barbarii! În ad-vēr ne îndoinm că mai trăim aici în mijlocul Europei civilizate și la sfârșitul secolului al nouēsprezecelea! Astăzi când ideile umanității au avut o biruință atât de strălucită în societatea omenească; astăzi când binefacerea și alinarea durerilor omenești sūnt considerate ca lu-

cruri de datorință, în vederea cărora societatea se organizează în sute și mii de reuniri; când vedem ținēdu-se fel de fel de congrese, pentru asigurarea păcii generale, pentru emanciparea Ovreilor din Rusia, pentru combaterea selavagiului în Africa etc., în această epocă eminentamente umanitară, în regatul ungar, sub stăpânirea maghiară a unui guvern pretins liberal se comite pe față și cu spriginul autorităților publice o specie infamă de neguțatorie de sclavi, cu atât mai infamă, cu cât nu numai libertatea trupeză a victimelor este atacată, ci totodată și cel mai scump tesaur al omului: limba și naționalitatea.

Până acolo am ajuns în era constituționalismului maghiar!

De sine se înțelege, că victime ale infernalului selavagiu kultur-egylet-ist sūnt numai Slovacii, adică nemaghiarii. Nu a audit încă nimenea ca kultur-egylet-ul sē fi adus vre-un transport de domnișori maghiari, bună-oară la Brașov, ca sē învețe românește, deși li-ar fi foarte de trebuință, ca fitori funcționari, care vor fi chemați sē ferească pe Români. Da, ei între ei Maghiarii sūnt destul de liberali, ca sē nu pretindă nimica ce nu le place sau le face greutăți, dar' în fața nemaghiarilor se întrec unii pe alții, care de care sē inventeze proceduri mai formidabile, ca sē-i poată cât mai iute desnaționaliza!

Că place-le nemaghiarilor aceasta, că permis este după dreptate și echitate, sau măcar după legea pozitivă, care așa scim că cel puțin libertatea personală și familiară ar fi sē o garanteze, — de, cu nimicuri de aceste șoviniști nu-și bat capul.

Față cu nemaghiarul totul este permis, ce-i place domnului și stăpânului! Nemaghiarul este *vogelfrei*, este pus la discreția națiunii privilegiate! Pentru el nu există umanitate, pentru el secolul al nouēsprezecelea nu a sosit, el poate fi tratat după principiile feudalismului medieval, sau după noțiunile ce vor fi avēnd despre drepturile supușilor sei Mahdii din Africa, sau Radjalele din India!

O astfel de stare de lucruri nu mai poate fi suportată! Șoviniștii își fac de cap cu infamul lor barbarism!

Ne alăturăm și noi la protestele indignate ale fraților slovaci, în cazul acesta mai de aproape loviți. Denunțăm lumii barbariile ce se comit spre rușinea secolului și a civilizațiunii europene. Denunțăm totodată și acele infernale conjurațiuni, numite *kultur-egylet-uri*, care s'au organizat anume ca sē atace, sē violenteze

pe nemaghiari, care au născocit și negoțul de suflete cu copiii Slovacilor.

Denunțăm pe modernii barbari asiatici, care nu mai crută nici persoana, nici familia nenorociților cetățeni de limbă nemaghiară, și cerem contra lor ajutorul Europei civilizate!

Episcopul Szabó.

Gherla, 8 Sept. 1892.

Numeroase sūnt cesțiunile care apar în viața noastră socială și așteaptă rezolvare corectă. Și ne și putem simți îndestulii că începem a avē și indiviți devotați, care caută după mijloace spre vindicarea relelor care bântue viața noastră. De însemnat este, că cesțiunile cele mai momentane numai așa se pot rezolva temeinic, dacă mijloacele purced din baza morală. În cesțiunile cele mai însemnate și grele religioasă ni-dat puterea de a străbate printre cele mai mari greutăți. Așa nu poate fi rezolvată nici o cauză, de unde este alungată religioasă, ci aceea cade, se dērimă. Examinând mai deaproape istoria desvoltării noastre culturale, vom afla că noi am progresat mult pe lângă toate pedecile, am rezolvat și unele cesțiuni sociale cu ajutorul religioșii, ne-am desvoltat în cultură prin bisericele noastre, avēnd acelea în fruntea lor bărbați iubitori de neam.

De altcum factorii principali, care trebuie sē conducă naia omenirii cătră mărēțul ideal al fericirii, este biserica și statul, care împrumutat au chemarea de a promova binele spiritual și material al patriei.

Acolo unde statul dă mână liberă bisericii ca sē-și desvolte viața sa internă spirituală așa, ca poporul din sinul bisericii sē poată fi îndestulit, acolo unde legile care guvernează statul nu împedecă, ci contribuiesc la desvoltarea singuraticilor și mulțimii în cele religioase-morale, ȳcem că domnesc o constituțiune dreaptă, prin urmare legile pot sta, căci nu cuprind nici o vătămăre de drept; și contra dacă împregiurările existente împedecă biserica în desvoltarea sa internă spirituală, dacă legile sau ordinațiunile statului pășesc mai departe decât concede definirea trează a relațiunilor ce trebuie sē existe între biserică și stat, atunci legile sau ordinațiunile statului tind la dērimarea înțelegerii împrumutate, formând vătămăre de drept, statul provoacă lupta și datori sūnt factorii chemați a lupta cu arma dreptății pentru repunerea bisericii și printre-nsa pe credincioșii din sinul seu în dreptul ce li-se cade.

Biserica ar trebui sē aibă deplină libertate în cele spirituale sau în toate cele ce ating religioasă morală, sacramentele, cultul divin, precum și disciplina care se ține strins de conducerea societății religioase.

Și că statul nu numai nu favorizează desvoltarea noastră religioasă, dar' nici ne lasă deplină libertate ca noi din puterile noas-

tre sē ne putem organiza viața noastră religioasă culturală, nu poate trage la îndocală nimenia.

Deci fără sē fim scrupuloși putem ȳce, că statul nostru cu legile și ordinațiunile sale numai binevoitor nu este bisericii noastre, cât și instituțiunilor ei culturale, așadar' cine altul este care ne pune lupta înainte decât statul, dînsul prin guvernarea sa unilaterală, de favorit și apăsāt, ne dă materialul de luptă. Prin urmare nu clerul, nici poporul nostru, ci statul este de vină că ne pune la luptă, și statul poartă vina că pacea este alungată dintre diferitele naționalități din patria noastră, care alcătuiesc patria și o susțin.

După dreptul divin și natural viața religioasă morală formează o împărăție, care trebuie sē-și aibă factorii guvernatori aleși din sinul aceleiași împărății, și încă așa ca la guvernare sē ajungă pururea numai oameni iubitori de dreptate și membrii acelei împărății.

Așa ar trebui sē fie, însă aceasta față de noi este cu totul întors, pentru guvernarea noastră în timpurile mai apropiate se caută atari indiviți care sē fie servitori credincioși statului în cele politice, ear' nu poporul guvernat în cele spirituale. De sine urmează că acești guvernatori fiind străini de interesele vitale ale poporului, nu sporesc nici viața religioasă nici cultura poporului, ci sūnt ca arama sunătoare din scriptură, au urechi dar' nu aud durerea și năcăzurile în care geme turma, dată ca de batjocură sub stăpânirea lor.

Lucru foarte firesc că poporul în asemenea giurături triste ajuns își cresce însuși alți bărbați, care nu pot lucra altcum decât cum pretinde mulțimea, și aceștia apoi guvernează ca aleșii cei suferesci, până când cei cu toiagul sūnt restrinși numai la forma de guvernare, dar' în adevēr sūnt numai mijloace de a paraliza pe luptătorii drepturilor care compet bisericii și liberei desvoltări a vieții religioase și culturii poporului.

Vēdēnd apoi arama sunătoare că în dînsa numai sunet este, dar' viața nu, începe a invidia activitatea și vitalitatea luptătorilor, care deși sūnt simpli gregari, lucră cu conștiință liniștită, cu suflet plin de iubire; până când guvernării care 'și-au vëndut conștiința pentru titlul și ambițiunea proprie, nu fac alta decât pândesc cu sufletul negru, când ar putē isbi în cel drept peccatul pururea voesc perirea nevinovăției.

Pentru a dovedi deplin așertiunea mea, nu fac la altă parte cercare, numai în diecea noastră. Nouē ni-s'a dat din partea stăpânirii un episcop care este adict slugă al guvernului unguresc, pe care îl folosesc de instrument când nūmă voesc. Cum ȳce guvernul în strune așa trebuie sē joace vlădica. Acest prelat în haine largi îmbrăcat, față cu guvernul este servitor, față cu clerul seu despot, eară față cu credincioșii ambițioși.

La alegerile dietale este primul car cortesește pentru guvern, la conferirea beneficiilor, mai ales care stau sub patronat, este influențat într'un mod ce deosebeste demnitatea unui arhieru, a aplica indiviții cei mai coruptibili.

Sē vedem ca face pentru crescerea clerului tînăr, care va fi chemat a conduce poporul în cele spirituale. Pentru crescerea acestora își aduce profesori crescuți după plan, adică în seminarul pestan, care sē nu fie străini de „idea de stat“, eară oamenii vērsați în știință și care au principiile proprii sūnt depărtați din gremiu.

În seminar în detrimentul limbii române a introdus limba latină, care din punct de vedere scientific este frumoasă, însă nu și folositoare, este lucru sciut că mare parte din clerul tînăr intră în seminar dela școlae și gimnasia unguresci, care nu cunosc nici ortografia nici sintaxa limbii, apoi unuia care nu scie limba și care va fi chemat a păstori altă limbă, fără sē cunoască pe a sa, în care va trebui sē-și conducă oficiul și turma.

Așa unii tineri osândiți tot la limbi străine ajung în viața publică fără-ca sē cunoască limba română, apoi așa unii ca aceștia vorbesc mai bucuros altă limbă, adică cea ungurescă, și neubind limba, nu iubesc nici poporul pe care îl conduc, deci nici că se sciu însufleți de binele poporului român. Aceasta o dovedesc foarte clar mulți dintre preoții din Marmășia, care nu participă la nici o acțiune națională, deși popor mai însuflețit, mai fâlos că este Român, mai gata spre activitate, abia găsim ca prin părțile Maramășului.

Ce sē ȳce de preparandia noastră diecesană? Aceea este delăsată, în interesul aceleia la ridicarea ei abia se contribuie, abia poate vegeta de pe o țipe pe alta. Nu voesc a vorbi la adresa profesorilor, care cu excepția unuia ar fi ceva, dar' și de acolo a trebuit sē ese Gr. V. Borgovan care era sufletul verificator și care astăzi face onoare pe terenul didactic unui stat, adică României. Acest bărbat erudit, pentru-că a ținut la drepturile națiunii sale și nu s'a lăsat a fi dărlogat, în loc de a i-se vota recunoștință a fost desconsiderat chiar de cătră episcop. Diecesa aceasta atât de veastă, care numără aproape 500 mii suflete, are o singură preparandie fără internat, încât bieții tineri sūnt risipiți în curărtire pe la nisee oameni sărăntoci, așa că abia pot sē-și câștige ceva cultură în cei 4 ani. Pe lângă toate că cei mai mulți dintre dînși trebuie sē împlinesc după absolvire și oficiul cantoral, nu se instruează nici în cântările bisericesci nici în cântările figurale sau în cunoștințele musicale, așa că ajungēnd la sate trebuie sē învețe cântările dela cântăreții dela sate.

Nici în diecesă nu stau trebile mai bine, așa că trebile bisericesci și școlare în cele mai multe locuri stagnează, afară de acele comune unde avem preoți și învățători bravi, care sciu

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Arta de a trăi.

De

Samuel Smiles.

(După traducerea germană de Dr. Moritz Busch.) (Urmare.)

Atunci lungă bucuria generală, care isvoresce din însușirea manierelor bune, se poate trage din plăceri de diferite feluri multe gustări sănătoase și inocente. Nu putem în continuu lucra, mânca și dormi. Trebuie sē fie dat timp și pentru recreare, — timp pentru plăceri spirituale — timp pentru mișcare corporală.

Zace un sens adūnc în cuvēntul plăcere, sens cu mult mai adūnc decât cum cei mulți oameni sūnt inclinați a-i concede. Tăptă arta spre a se petrece bine, este o importanță a educațiunii. Este o răce, când cogotăm, că acela care joacă un în liber își risipește timpul. Spre a-și jee cumva, nu înseamnă a risipi timpul, și păstra viața.

Sē ne recreăm adesea, sē facem adese-ori ȳri, dacă voim sē ne bucurăm de o de-și sănătate. Nu ne recreăm, nu facem ȳri, atunci curēnd se vor arēta urmările iposițiunilor corporale, care totdeauna indic obiceiurile sedentare. „Cei care studiază“ Lord Derby, „care își inchipuesc că n'ar

avē timp pentru mișcări corporale, vor deveni mai curēnd sau mai târziu bolnavi.“

Sunt oameni în lume, care dacă ar avē putere, ar tapeta cerul cu flori ar intinde un procov peste frumosul și dătătorul de viață sin al planetului nostru, ar smulge stelele lucitoare de pe cer, ar învēlul soarele cu nori, ar rupe luna arginție din locul ei din firmament, ar închide grădinile și câmpurile și toate florile cu care aceste sūnt ornate și ar osândi lumea la o atmosferă plină de întunecime și tristeță. În aceste nu zace nici rațiune nici moralitate, și cu atât mai puțin religioasă.

Bunul Creator a înzestrat pe om cu o capabilitate extraordinară pentru plăcere, l'a așezat într'o lume frumoasă și plăcută, l'a încungiuarat cu lucruri bune și frumoase, l'a dat darul spre a iubi, a participa, a produce, a gusta și așa a deveni o ființă onorabilă fericită, spre a se ridica la perfecțiune și a se bucura de creațiunea dumnezească, în al cărei mijloc trăiesce.

Sē facem pe un om fericit, și acțiunile sale asemenea vor produce fericire. Sē-l condamnăm la cugete posomorite și împrigiu-rări misere, îl vom face a fi întunecos, neîndestulit, și probabil și vițios. De aceea găsim noi aproape fără deosebire barbarii și crime într'acea care nici-odată n'au fost deprinși a fi veseli, ale căror inimi au fost închise contra influențelor curățitoare lea unei comunicațiuni plăcute cu natura sau a unui contract luminos și vesel cu oamenii.

Omul are un bold înăscut tare spre recreațiune și plăcere, și acesta îi e, ca toate celelalte bolduri firești, sădit pentru un scop înțelept. Acesta nu se lasă a fi respins, ci erupe într'una sau altă formă. Toată încercarea bine ținută, a promovă o plăcere inocentă, e tocmai de acel preț ca o duzină de predici contra stricaciunilor. Dacă nu îngrijim de ocațiuni pentru gustarea de bucurii plăcute, atunci oamenii de sigur vor căuta pentru sine de cele vițioase. Sydney Smith ȳce foarte adevărat: „Spre a putē ataca vițitul cu succes trebuie sē punem ceva mai bun în locul seu.“

Reformatorii pe terenul cumpētării s'au convins, că obiceiul la noi de a bē mult provine foarte dela gustul prost și dela lipsa de ocațiuni la noi existente, de a câștiga intrare la desfătări cu tendente inocente și amelioratoare. Prin aceste gustul lucrătorului rămâne necultivat, recerințele presente îi preocupă cugetele, îndestularea boldurilor sale e plăcerea lui cea mai înaltă, apoi lăsându-se de lucru se predă peste măsură beuturii de bere sau de Whisky (vinars de bucate). Germanii au fost odinioară cei mai bețivi între popoare, de present se numără între cele mai cumpētate. „Așa de beat ca un modărlan german“, a fost o ȳicală țerănesescă. Cum s'au desobici-nuit ei de beuturi?

Mai cu seamă prin educațiune și musică.

Musică are un efect foarte umanizator. Îngrijirea acestei arte are o influență favo-

rabilă asupra moralității publice. Ea procură în ori-care familie isvoare de bucurii. Ea dă căsniciei un farmec nou. Ea face relațiunile sociale mai vioaie. Tatăl Matthev a stăruit mai întâiu pentru cauza cumpētării și apoi a cântării. El a promovat înființarea de coruri peste întreaga Irlanda, pentru-că el simția, că după-ce a luat dela popor pe Whisky, în locul acestuia trebuia sē dea un medicament iritator sănētos. El li-a dat musică. Deci se înființează coruri de cântări, spre a polei gustul poporului iric, spre a le împlândi obiceiurile și masa cea mare a poporului a o mai umanisa. Însē noi avem teamă că exemplul dat de tatăl Matthev îi aproape esăr uitat.

„Ce abundanță de bucurii“, ȳce Chan-nig, „a pus Creatorul în sfera noastră, încungiuându-ne cu o atmosferă, în care putem produce tonuri fermecătoare! Și totuși bu-nețele sale s'ar mai perde, dacă am întrelăsa cu tivarea organului nostru, prin care gustăm această instituțiune.“

Cum de mult ne ar înalța pe noi, ca popor, o în general lătită îngrijire a darului de musică. Ca în Germania, copiii s'au învețe în școlae. Atunci tonul musicii s'ar auzi în toată familia. Atunci cântecele noastre englezesci vechi populare nu s'ar mai uita. Bărbați și femei ar putē în pauza lucrului lor se cânte, cum fac Germanii, când pleacă în răboiu și se reîntorc. Lucrul nu s'ar putē face mai rēu, dacă ar fi însoțit de mu-

sică și umor. Tonul societății s'ar nobilita și bucuria s'ar asocia cu lucrul.

De ce sē nu domnească puțină eleganță și în căsnicia cea mai modestă? Se înțelege noi trebuie sē ținem curățenie, care este elegantă și s'aracior. Însē de ce sē nu privim și la lucruri plăcute și frumoase? Nu este cauză, de ce și clasele mai neînsemnate sē nu se încungiere cu exemplele frumosului și binefăcătorilor în toate formele spre a se aduce prin aceste totodată venerațiune darurilor dumnezeesce și productelor omenești. Gustul pentru cei frumos este unul din darurile cele mai bune și folositoare.

El este unul din ajutoarele moralizațiunii. Frumșea și eleganța nu sūnt numai pentru locuințele bogatilor, ele străbat sau cel puțin ar trebui sē străbată pretutindena. Frumșea este în toate lucrurile apoi: în natură, în artă în știință, în literatură, în viața socială și casnică.

Cât de frumoase și cum de ieftine sūnt florile. Nu cele exotice, ci acele pe care le numim flori de rind. Rosa d. e. aparține celui mai frumos, prin care nouē natura ne suride. „Rițēndele flori!“ exclamă poetul. Însē în florile înfloritoare zace mai mult decât veselie, deși se recere un om înțelept, de a vedē frumșea, iubirea, folosința de care ele sūnt pline. (Va urma.)

Trad. rom. de Iuliana Iovescu.

a se însușește din propriul îndemn, pentru binele religios și cultural al turmei lor destinate.

Sînt aproape 14 ani de cînd episcopul nostru a venit în dieceasă și nu 'și-a luat osteneala a face barem o călătorie prin dieceasă, ca să o cunoască, așa necunoscută-o, o găsește numai după informațiuni. Tot asemenea stă față cu clerul său, pe care îl cunoaște doar numai din informațiuni, care adesea sînt foarte greșite. De aici apoi urmează multe calamități, așa că preoți activi, zeloși și lucrători sînt persecutați, iar linguiștii și trantorii prefiriți.

Dovadă eclatantă este afacerea cu fostul protopop în Seini Alexiu Berinde, care prin activitatea sa neobosită și-a ridicat biserica, școala, casa parohială, iar pentru poporul său concredut a luat o avere aproape de 140 mii florini, și așa 'i-a putut emancipa din mâinile străinilor, la care lucrau ca servitori sau în parte pămînturile. Sub conducerea acestui învătăitor de neamul său a progresat învățămîntul și întreaga viață religioasă în tract, s'au sporit averile bisericesti, și în loc de recunoștință a fost lipsit de oficiul protopopesc.

Veți întreba cauza? S'a rugat lui Dumnezeu în biserica din Sătmăr în limba română, ca confratele Dr. Lucaciu, care era acuzat fără vină, să-l ajute Dumnezeu a scăpa din acea încercătură. Ungurii 'l-au informat pe episcop, că Berinde ar fi demonstrat în biserică, da, căci ruga noastră este, după cum crede stăpînirea și confirmă episcopul, demonstrată. Dacă s'ar fi rugat pentru marele revoluționar Kossuth, de sigur ar fi primit brîu roșu, ca un alt protopop, al cărui merit culminează în aceea că face cum vede pe episcop, se dă după pîr, adică nu lucră nimica.

Tot mai eclatantă dovadă despre incapacitatea de a governa dieceasa este cazul s'ar în 6 l. c. suspendînd din oficiu protopop pe Dr. Vasile Lucaciu, parochul din Șişesci.

Acest preot adevărat și luptător aprig contra sistemului draconic, care fără milă atacă biserica și națiunea în justele sale drepturi, deoarea c'erului, care este fala noastră, și pe care plugarul român îl adoară, este lovit într'un mod atât de josnic de adictul slugă al guvernului ungareasc. Și că episcopul Gherlei este prins la carul plin de imoralitate al guvernului, nu se poate îndoi nimenea, aceasta o dovedește actul de suspendare emisă contra lui Lucaciu sub firma consistorială.

Actul acest a cuprinde aceste trei argumentări: că numitul se ocupă cu politica în detrimentul bisericii, că la înțelegerea că pe unde călătorește n'a dat răspuns satisfăcător, că ar fi primit intențiuni în sumă mare și n'a dat comput îndestulitor.

Să vedem aceste argumente încât pot sta înaintea rațiunii sănătoase, și oare pot forma basă canonică spre a lipsi un paroch din oficiu. Răspunsul de sine arăză că nu.

Preotul ca civo al unui stat se poate liber ocupa cu politica, nu numai, dar este chiar datorință a se ocupa, cînd pretinde aceasta interesul bineprinceput al bisericii și al poporului. Dacă preotul luptător ar face unele erori, care vin în contrarietate cu legea statului, acolo este justiția și administrația politică, care cu ochii lui argus pîndesc pașii respectivelui preot, acele foruri au drept a-l judeca, iar nu episcopul. Prin urmare, episcopul a abuzat de oficiul său, amestecîndu-se în afaceri politice, prin ce cu mîna sacrilegă duce ceartă în biserică, se obtrude de judecător ilegal.

Al doilea argument ar fi că nu dă răspuns satisfăcător despre aceea că unde umbli?

Această apucătură lipsită fiind de basă morală nu poate forma materie de acuzare, pentru că nu aceasta, ci cea întrebare poate forma basă canonică dacă ar călători fără să se îngrijească de administrarea parohiei în cele spirituale, da, atunci ar fi de judecat. Este de știut, că canoanele bisericii noastre orientale gr.-cat. acordă și dreptul căsătoriei preoților și, așa preotul adese-ori are a călători în afaceri materiale, și așa n'are timp fizic a cere concesiuni de călătorie sau dacă a călătorit n'are drept episcopul a cere deslușiri și despre secretele familiare. Dacă episcopul lipsește dela scaunul său cu lunile? atunci parochul să nu lipsească cu zilele?

În fine că a primit un număr mare de intențiuni și n'a dat comput îndestulitor, așa formată acuza este prea vagă. După cum eu bine știu, Lucaciu a fost citat aici de episcop sub manta consistorului și dimpreună cu fratele său Constantin într'o săptămîna a fost deamărunt cercate cărțile despre manipulara intențiunilor, de cîtră o comisiune consistorială, și computul a fost exact. Episcopul a dorit ca să-i spună Drul Lucaciu, că dela cine a primit intențiunile, la ce 'i-s'a răspuns, că așa împregiurare neîntîndu-se de comput n'are să-l întreb, că pentru ce n'a voit a-l da această deslușire foarte bine scie episcopul, cît și preotul Lucaciu, și estă pentru aceasta se dice „că n'a fost computul îndestulitor“. De sigur, că Lucaciu n'a avut cîi spune, și-a cunoscut șeful, pentru aceea a negat răspunsul, așa credem noi.

Și oare cunoaște episcopul pe preotul său? de sigur că nu, că informîndu-se dela liga bilțană și dela Unguri este mult amăgit și sedus. Apoi literatura și jurnalistică noastră nu este binevedută în reședința din Gherla, de aici vine că episcopul nu 'și cunoaște pe cel mai activ și zelos preot.

Dacă dintre preoții noștri gr.-cat. cineva este demn de recunoștință pentru activitatea sa religioasă, morală și culturală, nu poate fi altul decît Lucaciu. Pe terenul literaturii bisericesti și-a cîștigat renume. „Revista Catholică“ în-a și astăzi ar exista, dacă însuși episcopul nu 'l-ar fi oprit dela redactare, ca astfel să fie lipsit de venitele sale, ca să nu poată avea isvoare de venit cu care ajutara pe mulți Români.

Dr. Lucaciu după neobosită sa lucrare avea, ce-i drept, venit frumoase, din care ajutara bisericile, școlile, pe învățătorii lipsiți de mijloace, pe mulți tineri dela școale, pe copiii săraci cu cărți școlastice, era isvor de binefacere, dar vîdînd aceasta inimicii 'l-au invidiat că își face prea mare renume, și așa 'l-au oprit dela lucrare. Poate fi ceva mai imoral decît a oprit individual dela lucru, ca așa să nu poată face bine.

Cine se îndoesce despre zelul și abnegațiunea acestui adevărat creștin și zelos preot, cerceteze 'l în parochia sa, acolo va vedea o biserică monumentală zidită în stil și cu gust, la zidirea căreia din al său propriu a conferit 13 mii florini, neamintind alte jertfe și greutăți împreunate cu aceste lucrări.

Pe lîngă aceste a avut grije și de turma lui concredut, chiar după-cum dice evang. Ioan: „Păstorul cel bun și sufletul 'și-l puca pentru oi“, nu numai, ci giurul întreg a alergat la popa din Șişesci, uniți și neuniți, toți Români cu năcazur, spre a-i cere ștutul în unele afaceri private, și după-cum mărturisesc însuși poporul din acele părți, nime n'a eșit dela dînsul nemîngăiat, prin marinositatea sa, cea mai de frunte însușire a lui, a șters lacrimile multor oameni lipsiți.

Și pentru ce atîta persecutare, Sfinția Ta? 'L-ai lipsit de toate venitele carierai ale multor lipsiți, acuma voesci ca și pînea de toate zilele, care o mîncă cu multă amărăciune vîdînd soartea poporului român, se o iai dela dînsul?

Nu-l pot frînge inimicii s'elbatici, ci trebuie să vină fratele său dela altar ca să dea cu pumnalul în pieptul cel mai nobil, în inima cea mai iubitoare. Prin actul diavolesc, Sfinția Ta ai jărat mitra unui episcop român, și mulți dintre poporul guvernat fără dragoste n'ai pierdut sufletesc în acel moment, cînd pe lîngă alte multe greșeli ai subscris actul de uciderea celui mai drept om dintre căți cunoaștem, astăzi miile din dieceasa aceasta mult cercată se roagă la provedința s'e-i mîntuiescă de nevrednicul păstor, care este slugă la străini.

Ar trebui să știi, Sfinția Ta, că lumea românească s'a scandalizat de actul diavolesc, ar trebui să știi, Sfinția Ta, că Dr. Lucaciu nu este numai preotul din Șişesci, ci este farul neamului românesc, la care o speranță în viitor își îndreaptă privirea națiunea română adusă la sclăvie de sufletele negre ca Sfinția Ta, dînsul este individul, ca care puțini secolii au dat romînimii, dînsul este dragostea noastră, îl avem în inimile noastre, în gîndul nostru, și cu toții ne rugăm ca Dumnezeu s'e-i ajute, ca naia vieții noastre naționale, dimpreună cu amicii de luptă, să o scoată la portul fericii.

Ar fi consultat a examina pe scurt, că ce 'l-a condus pe episcopul Szabó la acest pas atât de revoltător, se crede că prin asta a dorit a 'și câștiga merit înaintea guvernului, la metropoli Blajului. Dar foarte josnică slujbă și-a ales, prin așa fapte voesci a șede în scaunul glorios, în care a ședut atîția prelați iubitori de neam și de biserică, dar sus e Dumnezeu, care va îndrepta destinele neamului nostru și în viitor și nu va lăsa ca prin așa preț de sînge frățesc să poată ajunge la înalta demnitate. Viuă este și conștiința neamului nostru care va sci să se ferească de acest suflet negru, care s'a dat în serviciul contrariilor noștri, și care neavînd alte merite, voesci ca prin servicii nedemne de pozițiunea sa să se fie pus la demnitate.

De sigur că procedura josnică va fi binevîntă contrariilor noștri, mai ales în aceste timpuri atât de agitate, căci cearta o duc între frați prin debilitatea de caracter a unui arhieru, care în loc de pace s'amîță discordie, ură și angăgiază poporul românesc la o luptă condamnată și sterilă.

Estă cum pricep contrarii noștri deslegarea cestiunilor vitale ale bisericii și cum știu guvernării noștri a 'și face trebile prin existența de aceste care sînt nisea scuturi în sinul națiunii noastre.

Am dis că viuă este conștiința noastră, și așa uniți în eugete uniți în simțiri, vom sci a ne grupa pe lîngă fratele nostru iubit, vom sci afla acele mijloace prin care să scăpăm și să ferim biserica noastră de certele interne, vom sci cănta satisfacție îndestulitoare pen-

tru acest act arbitrar, vom sci reduce pe prelatul slugă la starea pentru care își face merite.

Până cînd cu umiliția, Au nu e cu vîrf pocălul? Pentru ce nu-i tot Românul Român verde ca stejarul?

Dreptatea.

Suspendarea dlui Dr. V. Lucaciu.

Din Baia-mare ni-se scriu cu data de 15 Septembrie n. următoarele.

Cu prilegiul acesta m'grăbesc a vă comunica următoarele lucruri care ca fapte constatate merită a eși în lumea publicității, și care vor arunca lumină destulă asupra conspirațiunii infernale ce s'a pornit în contra Drului Lucaciu cu tot aparatul posibil, de care dispune arsenalul mișesele al stăpînirii maghiare.

Autoritățile politice maghiare, cît a luat scrire despre suspendarea din oficiu a parochului Lucaciu, au și pornit o campanie nemernică prin comunele învecinate în contra d-sale, așînd și terorizînd poporul, amenințîndu-l cu fel de fel de pedepse și urmări triste neprevădute, vînd ca prin aceasta să slăbească încrederea poporului în acel bărbat de mare importanță, care este lumina și mîngăierea poporului românesc din aceste părți.

Dupa aceea administratorul oficiului protopopesc din Baia Sprie Pop Stefan, agentul și instrumentul orb și fără conștiință al dușmanilor neamului nostru, vîrul primar, frate de cruce și prieten de suflet al dinamitardului de afurisita amintire Pap Zsiga dela Ferneziu, din toate puterile se nisuesce a teroriza poporul aruncînd cele mai josnice calumnii la adresa Drului Lucaciu, vînd ca prin aceste s'e-și acopere păcatele sale grozave de usurărie și cămătărie fără conștiință. Însă încercările mărșave ale lor produse și vor produce efectele contrare, căci hărnicia și faptele mărețe ale lui Lucaciu nu se vor putea itineca prin sforțările neputincioase ale unor pigmei obraznici. Unerțitor în loc să micșoreze onoarea și autoritatea lui Lucaciu, contribuie din contră a întări în popor încrederea față cu dînsul, și din imediată conștiință pot să vă asigur, că cu toate opintrile călului dela Gherla și a cetei sale din Baia Sprie și Ferneziu popa Lucaciu va rămîne parochul Șişescilor pînă va trăi sau pînă cînd dînsul va voi și nu este putere omenească care se desrădăceze încrederea, stim și iubirea poporului și a tuturor Românilor de bine și de cinste, ce o au în el.

Din Sălăgiu preoțimea a trimis dlui Dr. V. Lucaciu următoarea telegramă:

„Faima suspendării D Voastre ne-a surprins foarte neplăcut. Causa Ta este și a noastră încât atinge dreptul bisericesc și național.

„Conteză la spriginul nostru. Ai eșit învingător din multe acuze grave ridicate în contra lucrînd între marginile legii și dreptății — credem că va fi așa și acum“.

Români din Huedin fără deosebire de confesiune ne trimit o adresă de următorul cuprins:

„Condamnăm cu toată hotărîrea procederea neualificabilă a episcopului Szabó în afacerea de suspendare a celui mai mare Român, a exemplarului preot, a iubitului nostru Dr. Vasile Lucaciu. Rușinea și blăstîmul lumii asupra nemernicilor trădători de neam care astfel cercă grația celui mai neconstituțional guvern. Trăiască Drul Lucaciu și soții sei de luptă! Poporul Român e cu ei“.

Corespondentul nostru dela Gherla ne trimite cu data 18 Septembrie n. următorul:

Răspuns

la declarația domnului Aug. Muntean:

Domnul advocat din Dej Aug. Muntean în scrisoarea sa dată din 15 Septembrie și publicată în numărul 199 al „Tribunei“ încearcă a declina dela sine bănușala ridicată într'o corespondență dată la lumină în numărul 196 tot al „Tribunei“ că ori cu fapta ori cu ștutul ar fi amestecat în afacerea suspensiunii Drului Lucaciu.

Cine a cetit însă scrisoarea de „desvinovățire“ a domnului Muntean, și are în vedere și proverbul francez că „ștutul e omul“, n'are să mai caute după incidente concrete spre a 'și forma judecată despre caracterul politic și țînta „omului bănușit“ în această afacere.

Din declarația domnului Muntean ese la iveală înaintea de toate adevărul: că d-sa nu este străin de faptul „venerabilei corporațiuni“, nu se simte nici cît de puțin a-l reproba. Din contră tăbărește asupra corespondentului și a „malconțenților“ care nu primesc, poate cu satisfacțiune și bucurie, deci-

siunea infalibilului episcop, pe care cutează „a o da în judecată publică“ (!!), astfel „influențînd cauza pendentă“ și, ce e mai mult, sînt atît de necuvincioși de îndrănesc a face și „apostrofări“.

Ecce homo — Munteanul

Și apoi să se mai îndoescă cineva că acest aprig apărător al episcopului Gherlei este amicul binevoitor al domnului Lucaciu și al causei naționale atît de brusc pâlmută.

Te-ai recomandat îndestul, domnule Muntean, nu avem nevoie atîră de declarările dumnilă de alte dovezi spre a convinge publicul românesc că în a cui naie și sub ce steag călătorești.

Cînd tot Românul Român stă cu o simținelă neadormită și vitează la postul său spre a închiega în toil renascerii falanga apărătoare a nobilei și scumpei noastre naționalități, cînd în mieșul celei mai crîncene lupte cu dușmanii pe față declarații trecem falnic prin șirurile lor sistematice conglomerate tot înainte, cu suflet exaltat, cu inimă plină de nădejde și pătrunși de dorul izbîndii: ceata trădătoare aliată cu dușmanul își întoarce vicleana 'i armă contra noastră, săgetează și captivază pe unul dintre cei mai iubiți și cei mai curajoși generali, la glasul căruia ca prin minune răsar eroi, la a cărui ferbinte și nefațită rugăciune geniul națiunii se pogoară între noi și din afară seamă imbelșugate 'i daruri revarsă asupra noastră vechile virtuți strămoșesci!

Și totuși s'a aflat un individ care cercă a prefaca acea crimă în datorință, a o lua în căldă apărare înaintea publicului românesc scărbit de ea, și pe cei ce 'și desfundă amarul înăbușitor, temeinica și nobila indignațiune îi timbrează de „malconțenți“ și „necuvincioși“.

Ce epitete ar merita el?

Quo usque tandem — domnule Muntean?! Și încă ai curajiu ați aroga nimbul onorific de a te înșira în rîndul partidului național?!

Ce e drept, ne pare foarte rău că faptele Dumnilă politice nici pe departe nu ating măsura care se te învrednicească de a pute fi înrolat fără scrupul și demn de dînt în tot sufletul și din toată inima noastră ne-am bucura, dacă „creangă verde“ ai fi și tu „uscătură“.

Încă o vorbă pînă la adecă.

Ca om intim al dlui episcop trebuie să știu, — și știi, înzadar o cărunesci, că persecutatul apostol Lucaciu încă mai demult a avut neplăcerea a fi tras la răspundere și în fel de fel șicanat de episcopul său; dar a fost aflat nevinovat și prin urmare achitat. Deci cauza lui disciplinară e rezolvată. Căci precum se exprimasă însuși episcopul cătră un corespondent al unui diar maghiar: „Lucaciu întotdeauna a observat canoanele, și din motive eclesiastice nu-l poate pedepsi“ (vezi „Budapesti Hirlap“ din Septembrie a. c.)

Cum vine deci episcopul și consistorul din Gherla (la a cărui îndem și ștat „înțelept“ știi D Ta) că chiar acuma, fără incident nou și fără faptă recentă, ba chiar după o sentență de achitare, fără a-l asculta măcar, totuși ca din senin, s'e-l suspendeze?

Procedere legală, ecuitabilă este aceasta? și mai presus de toate din punct de vedere umanitar, creștinesc, dar mai ales politic-național: faptă aprobabilă, binefăcătoare și oportună este?

Nu cred, că afară de D-Ta și cei de păuura D-Tale, se fie cineva atît de timpit și corupt în simțul național ca să aducă Osane unei astfel de manifestațiuni de justiție și administrație arhierarșice!

În declarația D Tale 'i-ai dat arama pe față. Îți pot fi mulțumitori și recunoșcători stăpînii D-Tale, căora atît de bun bucuros te supui și îi ții în apărare lovind pe cei („malconțenții“) care nu Vă urmează și nu se supun tăcuți Domnilor Voastre.

Ear' dacă totuși și încât susții, că n'ai avî nisi în clin, nici în mîneacă eu afacerea Lucaciu: deocamdată și cu astă ocaziune imi iau vou ați adresa numai următoarele trei întrebări:

1. Nu este adevărat, că pe cînd nu bănuia nimenea despre soartea ce se pregătia Drului Lucaciu, D-Ta 'naintea mai multor înși desavuîndu-l cu una și alta prorocii ca sigur, că „Lucaciu nu peste mult va fi dat de gol și compromis prin însuși episcopul?“

2. Nu este adevărat, că chiar D-Ta mîndrindu-te ai afirmat, că suspendarea lui Lucaciu dela oficiul său protopesc în mare parte este meritul D-Tale, căci D-Ta 'l-ai sfătuit pe Il. Sa episcopul să se supună voinței guvernului?

Alte vorbe, respective motive cu care 'i-ai impemat lauda, de astă-dată nu lecitez. 3. Nu este adevărat, că acest pas al episcopului 'l-ai motivat nu numai cu părțile D-Tale ci și cu pretinse declarații de ale

unor bărbați de ai noștri renumiți și cu caracter nepătat.*)

De cumva vei nega o să le dovedim atît acestea, cît și atele.

Apoi că episcopul convins de D-Ta, ori și din îndemnul său propriu a făcut ce a făcut și că episcopul își atribuie ori ba însemnătate e treaba D-Voastre, pe mine nu m'privesce. Tot atît. Adevărul e că în această afacere sînteți de acord și căntați pe aceiași strună.

Nu pot să las neamintit, că chiar aji imi veni la cunoștință dela un domn român din Dej demn de toată încrederea, că D Ta, domnule Muntean, ameninți pe „corespondent“ și pe „Tribuna“ că o să îndamni pe episcop să recurgeți pentru „reabilitarea preținsei vătămări de onoare“ la proces de presă și la jurații maghiari (!**)

Nu cumva „critica“ și apostrofările adresate „corespondentului“ voesc să fie o intimidare.

Te asigur că nu m' tem și nici n'am obiceiul a ceda așa ușor terorizării ca „Domniile Voastre“ poate.

Vă fac însă atenți, că nici D-Ta nu ești fără „păcate“, dar' nici Il. Sa episcopul chiar „sfânt“ și „fără prihană“.

Sgărăriți numai și dați înainte, că și dosarul nostru este plin!

Se va sparge ea buba odată.

Apoi „cum vei săra, așa vei mîncea“ și vorba D-Tale: „Cine ce caută, aceea găsește“.

Corespondentul.

Infamia dela Cluj dată pe față.

Publicăm mai la vale un act, care va da mărturie pentru toți vecii despre ticăloșia cu care șovinismul maghiar a purtat lupta în contra Românilor. Minciunile și șarlatanile dela Cluj, care s'au trimis în lume sub titlul pompos „Protestul tinerimii române“ în contra „Replicei“ sînt desvîlțite în toată scărboasa lor golătate. Moldován Gergely, eroul acestor infamii, s'a făcut pe deplin vrednic de ceata acelora, pe care îi servește. Publicăm documentul în original, așa precum s'a făcut înaintea autorității publice din cuvînt:

NYILATKOZAT.

Alulirott legjobb tudomásom és lelkiismeretem szerint senkitől nem kényeszerítetve adom az alábbi saját beszámolórt és aláírt nyilatkozatot:

Kinyilvánítom, hogy „Tiltakozás az egyetemi román ifjuság nevében kiadott Replika ellen“ címűmel megjelent és annak szerkesztésén nevében általam és Moldován István egyetemi hallgatók által aláírt fizetel, nem mi, hanem Moldován Gergely egyetemi tanár szerkesztette, annak neve aláírásával lett ellátásakor tartalmát nem ismertem, mert sem előttem, sem tudtommal más egyetemi román hallgató előtt elolvastva és közölve nem lett. Aláírtam azt Moldován Gergely tanár felszólítására, kinek mind munkaadónak szolgálatában állottam, és a ki elől ezen kérdésben, ambár kitérni akartam, de jóvedelmem és így megjelhetem és pályám folyhatásának kockázata nélkül, lekettem volt.

Kinyilvánítom, hogy Moldován István, Moldován Gergely tanárnak fia, de biztos tudomásom szerint ő a kolozsvári egyetemnek eddig polgára nem volt, — ő sem nyelvre, sem vallásra nem tartozik a román nemzethez.

Kijelentem, hogy a „Tiltakozás“ előszavában említett szerkesztőség csakis Moldován Gergely tsnárból áll, mert az ott említett négy személy, a kiknek egyike én, másika Moldován Gergely tanárnak fia, István itt Kolozsvárt voltunk ugyan annak szerkesztésekor, de abban én egyáltalában nem folytam be, és hogy Moldován István, a ki még a román nyelvet sem bírja, hogy abban befolyt volna, tudomásom nincs.

A másik kettő, és pedig Nikola János, jelenleg balázsfalvi gymnásiumi tanár, és Bodui Mihály egyetemi hallgató a szerkesztés ideje alatt nem voltak Kolozsvárt, tehát abban be sem folyhattak.

*) Avem cunoștință sigură că dl Augustin Muntean însoțit de advocatul consistorial din Gherla, dl Stețiu au fost anume la Sibiu, s'au prezentat dlui G. Baritiu și au cerut sfaturile încărîntului luptător național cu privire la afacerea Lucaciu. Sîntem autorizați a declara în forma cea mai hotărîră că dl Baritiu n'a încuragiat prin nici un singur cuvînt pe numiți emisari la faptele ce s'au s'evîrit și declina dela sine ori-ce parte la intrigile ce s'au țesut contra dlui Lucaciu. Red. „Tribunei“.

**) Cei dela Gherla își dau tot mai multă simținelă a copia pe „măestrii“ lor dela Sibiu. Afacerea Lucaciu e copia afacerii Simeon Popescu; episcopul Szabó a primit rolul metropolitului Miron, și dl Aug. Muntean a primit, precum se vede, rolul domnului Partenie Cosma. Redacțiunea „Tribunei“.

Kijelentem, hogy ezen utóbb nevezettek közül Nikora János munkatársát Moldován Gergelynek és tőle díjazásokat haz, — Bodiu Mihály pedig, mint Moldován tanár hallgatója, annak és az egyetemi tanári karnak jóindulatát hallásza.

Végül kijelentem, hogy a "Tiltakozás" tartalmát és célzatát kárhóztatam, mert az ellenkezik a szabadságra, egyenlőségre és testvériségre törekvő nemzetek gemuszával, az ezen elveket követő igaz hazafiak által a közéletben elfoglalt helyükkel állásponttal, — ellenkezik román autochton nemzetem hasznirányú nyílt igyekezetével, és nemzeti történelmi természetes és törvényes jogaival.

Kijelentem, hogy a román ifjúság nevében és általa kiadott "Replică" című emlékiratot a magan részéről is korszerűnek, az igazságot kiderítőnek tartom, és mellőzhetetlenül szükséges arra, hogy hazánk szomorú helyzetét köztudomásra hozza, — mely meggyőződésem én az eddigelő nevem aláírásával ezen tárgyban megjelentem közleményem, mint ugyanezen kamarán keltek, mint sem változtatnak. Kolozsvárt, 1892, Szept. 16-án.

Rácz János.

A mai napon 565—1892. újszám alatt fölvetett jegyzőkönyv alapján tanusítom, hogy Rácz János, egyetlen hallgató, kolozsvárilakos, kinek személy azonosságát általam személyesen ismert Muntyan Abel, ügyvédi írnök, és Csörtya Aurél, egyetemi hallgató, kolozsvári lakosok igazolták — ezen iratot előttem saját kezűleg írta alá. Kolozsvárt 1892. ezernyolczszázkilencvenkét évi szeptember hó 16. tizenhatodik napján.

Díjjelek: (L. S.) Bocskor Lajos, Hiteles . . . 50, mint Dorgó Albert kir. közjegyzőnek a közjegyzői kamarára 276/1889. sz. a rendeltényével felhatalmazott helyettese.

Pe românece:

Declaratie.

Subscrisul, după cea mai bună cunoștință și conștiință, nesilit de nimenea dau următoarea declarație scrisă cu mâna mea proprie:

Enunț că broșura apărută sub titlul "Protest contra Replicii" edate în numele tinerimii universitare române și subscrișă în nume redacției acesteia de mine și de Moldován István, ascultători universitari, nu noi, ci profesorul universitar Moldován Gergely a redactat-o — pe timpul când a fost încălită cu numele meu, cuprinsul nu l-am cunoscut, pentru-că nici înaintea mea și cu scirea mea, nici înaintea altor ascultători universitari români nu a fost cetită și comunicată. Am subscriș-o la provocarea profesorului universitar Moldován Gergely, în al cărui serviciu, ca dătorului meu de muncă am stat, și dinaintea căruia, deși am voit să mă feresc în această ocaziune, însă mi-a fost cu neputință, fără de a-mi risca venitul și astfel mijloace de traiu și de continuare ale studiilor.

Enunț că Moldován István este fiul profesorului universitar Moldován Gergely, dar după cunoștința mea pozitivă el până acum nu a fost cîve al universității din Cluj — el nici după limbă, nici după religie nu aparține națiunii române.

Declar că redacțiunea amintită în prefața "Protestului" consistă numai din profesorul Moldován Gergely, căci cele patru persoane amintite acolo, dintre care una eu și alta fiul profesorului Moldován Gergely, István, am fost ce o drept aici în Cluj pe timpul redactării aceleia, dar eu peste tot n'am avut influență în aceasta, ear' ca Moldován István, care nici nu posedă limba română, se fi avut influență, nu am cunoștință.

Ceialaltă doi, anume Ioan Nicoară, de prezent profesor gimnasial în Blaj, și Mihail Bodiu, ascultător universitar, pe timpul redacției nu au fost în Cluj, prin urmare nici nu au putut influența.

Declar că dintre acestia numiți în urmă Ioan Nicoară este colaboratorul lui Moldován Gergely și primese plată dela el — ear' Mihail Bodiu, ca ascultător al profesorului Moldován, veneșază bunăvoința lui și a corpului profesoral universitar.

În fine declar că conținutul și tendența "Protestului" le condamnam, căci aceste sînt în contradicție cu genul națiunilor, care sîntesc pre libertate, egalitate și frățietate, cu punctul de vedere, care trebuie să-l observe în viața publică bărbații adevărați aderenți ai acestor principii, — sînt în contradicție cu aspirațiile vădite în această direcție ale națiunii române autochtone și cu drepturile ei naționale istorice, naturale și legale.

Declar că memoriul publicat cu titlul "Replică" în numele tinerimii române și scris, și din partea mea îl țin de actual, și vădit al adevărului și neîncungiurată nece, ca se aducă la cunoștință publică si-

tuția tristă a patriei noastre, — care convingere a mea nu o pot schimba publicațiunile apărute până acum în acest obiect cu subscrierea numelui meu, fiind făcute în aceeași uzină.

Cluj, 16 Sept. 1892.

Ioan Rácz.

50 cr.

Pe baza protocolului luat în ziua de astăzi sub numărul 565—1892 atestez, că Ioan Rácz, ascultător universitar, locuitor în Cluj, a cărui identitate personală au adevărit-o Abel Muntean, scriitor advocațial și Aureliu Ceortea, ascultător universitar, locuitor în Cluj, cunoscuți de mine personal, au iscalit acest document înaintea mea cu mâna proprie.

Cluj, 16 Septembrie 1892.

Taxa (L. S.) Bocskor Lajos m. p., autenticearea . . . 50, proces verbal . . . 25, timbru . . . 50, Suma . . . fl. 1.25

CRONICĂ

Din cauza sfintei sârbători de mâne numărul proximal "Tribunei" va apăre numai Mercuri seara.

Sciri redacționale. Dela Cluj am primit Răspunsul ce dl Iuliu Coroian, avocat și membru în comitetul partidului național a înaintat camerei advocațiale, care l'a pus sub acuză pentru-că a făcut parte din delegația română la Viena. Îl vom publica în numărul nostru viitor.

Dela Paris am primit mai multe diare în care se scrie cu simpatie deosebită asupra causei române. În numărul viitor vom incepe publicarea acestor articole din presa franceză.

Scire literară. Din Bucuresci primim dela dl I. Maniu, profesor "Curs practic și gradat de stil și compozițiuni" (Stilistică și carte de cetire). Vom reveni asupra acestei cărți de valoare.

Spicuri. Sub titlul "Ideile naționaliste" organul lui Horváth Gyula înjură surugese pe cele două diare: "Narodnie Novine" și "Tribuna", dintre care cea dintâi turbă pentru-că gendarmii au oprit o sârbare antipatriotică, ear' a doua pentru-că s'a dat satisfacție opiniei publice maghiare prin suspendarea dlui Dr. V. Lucaciu. Așa scrie "Maghiar Hirlap" dela 17 Septembrie. În înțelesul maghiar sârbătorirea eroilor naționali este — pentru alte naționalități — sârbare antipatriotică, după-cum prigonirea luptătorilor noștri naționali este a da satisfacție opiniei publice maghiare. Și nu le este rusie foilor unguresci să scrie aceasta chiar acum, când cu toate au ajuns până la delir în a sârbători pe Kossuth, personificarea liberalismului, tipul revoluționarului ideal și apostol al ideilor celor mai umane. . . . Așa înțeleg Ungurii liberalismul: cu baionete până și în giurul cimitirelor!

Aristocrația (?) noastră. Cine se mai îndoesce asupra încheșării aristocrației (?) noastre ardelen, cetească foia organului "democrat" român din Brașov, unde — drept dovadă că aristocrația (?) română este pe deplin organizată — se spune — cam târziu, ce-i drept — că cu ocazia adunării generale a Asociațiunii un domn și d-nă Cosma au dat în parkul (?) de pe strada Schewis din Sibiu un "garden party". . . . Curio e, că pe toată această stradă nu se găsește nici un par, și cu atât mai puțin proprietar cu numele sus amintit. . . . Nu cumva organul "democrat" din Brașov a cădut jertfă unei crude mistificări?

"Spicuri din "Tribuna" este titlul articolului din "Ellenzék" dela 17 Sept. n. în care drept semn "de curioasie cologială" — așa scrie — apostolii kulturegletisti ne înjură pentru cele publicate de noi la rubrica "Spicuri din diarele maghiare". Organul șovinist dice că batjocorim și defaimăm viața politică și socială maghiară. Dar' ce așteaptă Ungurii? se ne apucăm să o lăudăm când ea este atât de scandaloasă?

SERVICIUL TELEGRAFIC

al "TRIBUNEI".

Budapesta, 19 Septembrie n. Șese bărbați și două femei, care își petreceau în cărcima de lîngă drumul Soroksár, eșiră după aceea la drum și omorîră o femeie tină și răniră grav 8 persoane. Poliția a arestat pe doi dintre făptuitorii. Arestarea e iminentă mâne.

Sârbarea de ieri pentru Kossuth a decurs conform programului. Ordinea nu a fost conturbată.

Hamburg, 19 Septembrie n. Eri s'au anunțat 268 îmbolnăviri și 127 casuri de moarte.

Lemberg, 19 Septembrie n. S'a dovedit că în Podgoreze a isbucnit holera asiatică.

Göttingen, 19 Septembrie n. Renumitul jurisprudent profesorul Ihering a murit.

Bibliografie.

"Familia". Apare în fiecare Duminecă în Oradea-mare. Proprietar, redactor și editor Iosif Vulcan. Anul XXVIII. Nr. 36 dela 6/18 Septembrie 1892 are următorul cuprins: Stăna-de-vaie. Poezie de Iosif Vulcan. — Pablo Domenich. Istorie militară de Carmen Sylva Trad. De Th. Stoenescu. — Paul Forestier. Comedie în 4 acte și în versuri de Emile Augier. Trad. de Rădulescu-Niger. — Numirea persoanelor la Etrusci. De Dr. At. M. Marienescu. (Urmare și fine.) — Proverbe. Salon: Farniete. Din notele unui om avut de Dimitrie Teodor. — O probă primejdioasă. — Cristof Columb. (Cu ilustrațiune.) — Bonboane. — Literatură și arte. — Teatru și musică — Biserica și școală. — Ce e nou? — Oglinda lumii. — Descoperiri și invențiuni. — Calendarul sâptemăni. — Anunț.

"Foia Diecesană". Organ al eparchiei greco-orientale române a Caransebeșului. Apare în fiecare Duminecă. Redactor Dr. Petru Barbu. Anul al VII-lea. Nr. 36 dela 6 Septembrie 1892 are următorul cuprins: Cuvîntare apologetică rostită în biserica Lugojului la sârbătoarea Bunei-vestiri an. 1890. De Dr. George Popoviciu. — Explicarea faptelor sfinților apostoli. Mihail Juică. (Urmare.) — Disolvarea adunării din Ciacova a reuniunii învțătorilor din diecesa Caransebeșului. — Cătră on. public român. — Varietăți. — Bibliografie. — Posta redacțiunii. — Licitațiuni minuende. — Concurse.

A apărut:

"Gramatica limbii românești". (Sintaxă, etimologie, fonetică și ortografie, stil), întocmită în două cursuri concentrice pentru școalele populare de Ioan Dariu. Cursul I. pentru anul al 3-lea și al 4-lea de școală. Ediția a treia revăcută. Prețul 25 cr. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov.

A apărut:

"Geografie" pentru institutele pedagogice și școalele secundare după H. Guthe-Wagner de Patriciu Drăgălina, profesor la institutul pedagogic diecesan din Caransebeș. Tomul I.: Geografia fizică și descrierea continentelor Australia, America, Africa și Asia. Prețul 1 fl. Caransebeș, 1892. Editura auto-lui.

A apărut:

"Til Buhoghindă Năsdravenul". Povestit în 35 de snoave cu 30 de chipuri. Prețul 26 cr. Editura librăriei Ciurcu, Brașov.

LOTERIE.

Tragerea din 18 Sept. st. n.

Budapesta: 36 4 71 3 38

Calendarul zilei

8/20 Sept. 1892

Iulian Nasc. Precacuratei.

Gregorian: Eustachius.

Soarele: răsare 5.9, apune 5.26

Buletin meteorologic.

Sibiu, 17 Sept. n. 7 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică în mm., Temperatura după Celsius, Maximal și minimal de temperatură, Direcția vântului, Observată, Diferența din prețidus.

Din țeară 15 Sept. n. dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria.

Sosiți în Sibiu.

La 17 Sept. n.

Hotel "Neurhrer". D-na Petersberger cu fiica din Făgăraș, Weber, locotenent, din Cluj. A. Lehner profesor, din Solnoc. Fabin, preot, din Bratei. Sassi, cu fiica, avocat, din Cairo. H. Kalan, Wamoser, Leikenbacher, M. Engel, comercianți din Viena. S. Schwarz, comerciant, din Dobrița. Rosenbaum, comerciant, din T.iest D-na Ribel, din Viena. Baronul Mariasy Ödön din Marehsu. Baronul Mariasy Geza M. Groh, din Dresd. Ur. Tacu, Alexandrescu, Dunculescu, ingineri, din Viena. R. Kulla, comerciant, din Bozen.

Hotel "Meltzer". Baldoși, proprietar, din Boița. D-na Gombert, din Murăș-Ogorhei. Graful Norman, Potschelke Barbu, cu soția, avocat, din Cluj. Dr. Haszer din Blaj. Langhammer cu soția, inginer, din Mercuria. E. Fischer, comerciant din Budapesta. Hotel "Habermann". I. Sandor, M. Decz, A. Bartha, voluntari, din Brașov. S. Poklosi ma'or, cu soția, din Straja.

Economie.

Canal de suteran scurgere. Atragem atențiunea agricultorilor noștri asupra unei lucrări ce se face de prezent pe livada economiei de instrucțiune a comitatului Sibiu și care e de un interes neprețuit pentru dînșii. E vorba de aședarea țevilor canalului suteran de scurgere și adăpare ce se face pe acel pământ. Avisându-i despre aceasta îi provocăm totodată a se folosi de ocaziune și a veni în număr cât se poate de mare spre a vedé și studia la fața locului modul scurgerii apei și providerea moșilor cu apa trebuincioasă.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 30.-31 August v. 1892.

A. Veisberg lui M. Roth & Co., grâu 600 hect., 7 lei. Drag. & Stam. lui Reischer, orz v. 650 hect., 4.50 lei. E. Georgief lui Rodotheato, grâu 2100 hect., 8 lei. G. Bratu lui G. Goldenzweig, grâu 1000 hect., 7.45 lei. N. V. Perlea lui L. Mendl & Co., grâu 2300 hect., 9.80 lei. Chrisoveloni fr. lui F. Carnevali, grâu 10.000 hect., 10.25 lei. C. G. Haracopo lui F. Carnevali, grâu 800 hect., 9.50 lei. I. Arhondi lui F. Carnevali, grâu 2070 hect., 9.60 lei. Weing. & Eting. lui Reischer, orz 1000 hect., 6.85 lei. G. Panas lui Reischer, orz 600 hect., 5.85 lei. Chrisoveloni fr. lui F. Carnevali, grâu 10.650 hect., 9.70 lei. Tzucos & Lecos lui F. Carnevali, grâu 8700 hect., 9.80 lei. M. I. Marghiloman lui U. I. Negroponte, grâu 2600 hect., 10 lei. Frații Cucl. & Mh. lui L. Dreifus & Co., grâu 3720 hect., 7.50 lei. Sachelarpulo lui Weing. & Eting., grâu 2300 hect., 9.80 lei. Sachelarpulo lui Weing. & Eting., gr. u. 1400 hect., 9.80 lei. G. Cambano lui M. Wechsler, grâu 3000 hect., 8.75 lei. D. Vlasopolos lui M. Wechsler, grâu 3250 hect., 9.52 1/2 lei. V. P. Sasu lui L. Dreifus & Co., grâu 1450 hect., 9 lei. J. Dreifus & Co. lui M. Cohen, grâu 6000 hect., 10.57 1/2 lei. J. J. Paspati lui Weing. & Eting., gr. u. 1000 hect., 8.25 lei. J. J. Paspati lui Weing. & Eting., gr. u. 2350 hect., 8.25 lei. N. V. Perlea lui Reischer, orz 2050 hect., 6.20 lei. N. V. Perlea lui Reischer, orz 525 hect., 6.30 lei. N. V. Perlea lui Sam. & Fried., orz 850 hect., 5.10 lei. M. Portocală lui L. & M. Feitler, orz 1850 hect., 5.30 lei. M. Portocală lui L. & M. Feitler, orz 2250 hect., 5.10 lei. Bril & Seivici lui Reischer, orzoaică 1900 hect., 6.75 lei. P. Kirschen lui P. Arion, secară 7000 hect., 7.75 lei. P. Violato lui M. Schmierer, secară 1700 hect., 7.80 lei.

Cereale aflate în deposit.

Pe apă: grâu 167.350 hect., secară 5650 hect., porumb 7450 hect., orz 17.460 hect., fasole — hect., rap. — hect., ovés — hect., navetă — hect.

Pe uscat: grâu 283.320 hect., secară 9830 hect., porumb 61.130 hect., orz 81.620 hect., fasole — hect., rap. — hect., ovés 2000 hect., navetă — hect.

Piața din Făgăraș, 16 Sept. n.

Grâu hectolitral fl. 6.— până 6.0.; grâu mestecat fl. 5.— până 5.50 secară fl. 3.60 până fl. 4.—; orz fl. 2.— până fl. 2.40; ovés fl. 1.80 până fl. 2.—; cucuruz fl. 3.90 până fl. 4.—; mazere fl. 7.— până fl. 8.— fasole fl. 5.— până fl. 6.—; linte fl. 3.— până fl. 9.—; séménța de cânepă fl. 5.— până fl. 6.—; séménța de in fl. 9.— 10.—; cartofi fl. 1.— până fl. 1.25; mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sêu brut 100 chilogram fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sêu turnate fl. 41.— până fl. 42.—, unsoare de porc 1) chl. fl. 65.— până fl. 66.—; slănină 100 chilo fl. 50 până fl. 55.—; sâpun 100 buc. fl. 20.— fl. 21.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fân fl. 1.40 până fl. 1.6) carne de vită chilo 43.50; crn; carnea de vițel 44 până 48 cr.; carnea de porc 44.— până 48.—; carnea de berbec — până 32.—; ouă 5 cu 10 cr

Piața din Brașov, 10 Septembrie n.

Grâu frumos hect. fl. 6.70, de mijloc 6.10, mai slab 5.40, grâu mestecat fl. 5.—, secară frumoasă fl. 3.50, de mijloc 3.30 fl., mai slabă —, orz frumos fl. 3.20, de mijloc 3.—, ovés frumos fl. 1.0, de mijloc —, cucuruz fl. 4.10, mălaiu fl. 3.20, mazere fl. —, linte fl. 8.— fasolea fl. 3.0, séménța de in fl. 9.—, sém. de cânepă fl. 6.—, cartofi fl. 90.—, carnea de vită p. chilo 36 cr. carne de porc 52 cr., carnea de berbec —

Tirgul de rimătur în Steinbruch, în 15 Septembrie n.

s'au notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr., unguresci grei tineri 45.— cr. până 46.— cr. de mijloc — cr. până — cr., ușori 47.— cr. până 48.— cr., ma'rfă țerășnească grea — cr. până — cr., de mijloc 4 1/2 cr. până 4 1/2 cr. ușori 46 1/2 cr. până 48.— cr., românești, de Bakouy, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr., până — cr., transito ușori — cr., transito sârbesci grei 41 cr. până 4 1/2 cr. transito de mijloc 4 1/2 cr. până 45 cr., transito ușori 46.— cr. până 46.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 17 Sept. n. 1892.

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Sămânțe, vechi ori nouă.

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate per hect., Prețul per 100 chilo., Prețul per 100 chilo. (dela până)

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate, Prețul, Prețul

Bursa de Budapesta.

Din 17 Sept. n. 1892

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate, Prețul, Prețul

Bursa de Viena.

Din 17 Sept. n. 1892

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate, Prețul, Prețul

Bursa de Bucuresci.

Din 6 Sept. st. v. — 4 oare p. m.

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate, Prețul, Prețul

Ultima

Table with 4 columns: Mărfuri, Cantitate, Prețul, Prețul

redacțiune responsabil: Andreiu Baltes,

Avis.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Someșana” provoacă conform §-lui 7 din statutele societății pe proprietarii acțiunilor nr. 461—465, 475—479, ca în termenul cel mai scurt să răspundă suma restantă, căci la din contra se va purcede conform §-lui amintit.

Dej. la 15 Septemvrie 1892.

[4646] 2-3 Direcțiunea.

A apărut și se află de vîndere la Institutul Tipografic în Sibiu

SAVITRI.

Povestire indică din Mahabarata.

Traducere de G. B. Duică.

Cu o prefață de Ioan Slavici.

Prețul unui exemplar: 25 or. = 50 bani. (Cu trimitere pe postă 5 cr. porto).

Doi învățăcei

se caută pentru tipografia „Institutului Tipografic” în Sibiu.

În editura „Institutului tipografic” a apărut și se află de vîndere

Prăsirea pomilor

de D. COMȘA, membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole”. Prețul unui exemplar 12 cr.

„The Gresham”

Societate de asigurare pe viață în Londra.

Filială pentru Austria: Viena, I, Gisellastrasse 1. Filială pentru Ungaria: Budapest, Ferencz-Józsefstr 5 és 6 szám. Activele societății la 30 Iunie 1891 frc. 117,550.797.— Venite anuale de premii și interese la 30 Iunie 1891 „ 20,725.259.— Solviri pentru contracte de asigurare și de rente și pentru răscumpărări etc. dela fundarea societății (1848) „ 249,311.449.— În ultimul period de gestiune s'au însumat la societate pentru „ oferte noue, prin care suma totală a ofertelor însumate dela fundarea societății se urcă la „ 1,728,184.555.— Prospecte și tarife, pe baza cărora societatea extrădă polițe, precum și formulare de declarațiuni se dau gratuit prin domnii agenți din toate orașele mai mari, precum și prin Agentura generală pentru Transilvania din Cluj.

Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Piperuș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și tîndală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcărul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndrăznețul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstēm de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoata. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un pețitor îndrăzneț. Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vîntură-Teară. Din poveștile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpărtoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgărcitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nusciu-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacal bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragialei. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.
O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1892.

Budapesta—Predeal

Budapesta, gara de vest—Rușava—Vercerova

Copșa-mică—Sibiu

Table with multiple columns showing train schedules, including train numbers, departure times, and destinations for various routes like Budapesta-Predeal, Budapesta-Rușava, and Sibiu.